

NADA ŠERIĆ**

OD POSLANJA DO VREDNOVANJA RADA ŠKOLSKOGA KNJIŽNIČARA

Dinka Kovačević, Jadranka Lasić-Lazić i Jasmina Lovrinčević: ŠKOLSKA KNJIŽNICA - KORAK DALJE, Zavod za informacijske studije Altagama, Zagreb, 2004.

Na temelju plodne stručne, znanstvene i nastavne suradnje autorice knjige zalažu se za «korak dalje» u osmišljavanju učenja i korištenja informacija u školskim knjižnicama.

Sadržaj knjige strukturiran je u jedanaest poglavlja. Opisana su ključna obilježja i odrednice rada školskoga knjižničara.

Autorice ponajprije objašnjavaju zadatak školskoga knjižničara koji od učitelja-knjižničara postaje profesionalac za knjižnične medije.

(Poglavlje prvo: *Poslanje školske knjižnice*)

Školska knjižnica kao medijski centar ima zadatak poticati: učenje na izvorima informacija i znanja; korištenje informacija i ideja u školskoj knjižnici, uporaba internet informacija u službi nastave i izvannastavnih aktivnosti.

Čimbenici razvoja školske knjižnice su: financiranje, tehnologija, poslovna strategija, promidžba i timski rad.

U drugom poglavlju pod nazivom - *Polazište za rad školske knjižnice* autorice daju popis glavnih dokumenata na kojima se temelji rad školske knjižnice (15 dokumenata).

O izmjenama i dopunama Pravilnika o radu šk. knjižnice (2004.) riječ je u člancima 1., 2., 23. i 24. (str. 33. i 34.)

Odgoj i obrazovanje naslov je trećega poglavlja u kojem se ističu glavne zadaće i ciljevi odgoja i obrazovanja u školskoj knjižnici.

«Odgojno-obrazovna zadaća knjižnice ostvaruje se dvojako: izravno (komunikacijom između korisnika i knjižničara) i neizravno (u suradnji s nastavnicima i stručnim suradnicima u pripremi i organizaciji nastavnih sadržaja, kada ona preuzima ulogu izvora znanja» (str. 53.). Temeljna zadaća knjižnice ostvaruje se kroz odgojno-obrazovni rad.

«Knjižnica se danas od statičke uloge čuvara i posrednika znanja pretvara u lovca i prikupljača informacija (str. 62.).

Ovom misli autorice ističu vrijednost osposobljavanja korisnika za traženje informacija u četvrtom poglavlju pod naslovom *Obilježja i kontakti novina*. Ipak su iznad svega najdragocijenije vještine «informacijskoga društva» pronalaženje, vrjednovanje i prezentacija (preoblikovanje) informacija. Pomoću računala u školskim knjižnicama proširuju se mogućnosti komuniciranja, stvaralaštva i učenja. Za pronaći informaciju potrebno je

* Nada Šerić, Industrijsko obrtnička škola Nova Gradiška

znanje, a informacijska pismenost razvija svijest korisnika o potrebi za informacijom.

U idućem poglavlju riječ je o financijskoj potpori koja podupire kvalitetne programe rada u školskim knjižnicama. Na str. 77. i 78. pronalazimo što sve treba sadržavati financijski plan knjižnice i kako formirati sredstva za ispunjenje tih zadaća i potreba (Peto poglavlje: *Sredstva i financijski proračun za školsku knjižnicu*)

U izradi plana i programa školski knjižničar oslanja se na Zakon o školstvu i Standarde za rad šk. knjižnice. *O strukturiranju programskih odrednica-kurikulumu*, riječ je u šestom poglavlju.

Odlučujuću ulogu u programiranju rada knjižnice imaju vrsta škole potrebe korisnika, tj. učenika i nastavnika koje su vezane uz nastavni proces i interese izvannastavnoga programa.

Ističe se fleksibilnost pri planiranju i programiranju s naglaskom na osobnost škole.

Središnji dio (poglavlje sedam) ove knjige posvećeno je učenju i školskoj knjižnici kao podršci nastavnom procesu (*Učenje u i sa školskom knjižnicom*).

Ovo poglavlje podijeljeno je na tri cjeline:

- a) Učenje u školskoj knjižnici
- b) Školska knjižnica - podrška nastavnom procesu
- c) Suradnja i timski rad

Poznato je da je školska knjižnica MJESTO ZA UČENJE koje se temelji na stvaralaštvu i istraživanju. Otvorena i razvijena knjižnica postaje SREDIŠNJE MJESTO ZA UČENJE I STJECANJE VJEŠTINA INFORMACIJSKE PISMENOSTI.

Učenje kroz više medija je istraživačko učenje, a kvaliteta nastave glavni je čimbenik uspjeha učenika.

Izvannastavne aktivnosti ostvarene metodom školskoga projekta uz pomoć školske knjižnice najbolje prikazuju dosege knjižnice i njezinih mogućnosti u obrazovnom procesu.

Kompetencija školske knjižnice vidljiva je u razvijanju djelatnosti knjižnice i osposobljavanju učenika i nastavnika za istraživačko učenje, inovacije tehnološke pismenosti, kvalitetnu prezentaciju i timski rad.

Oblici partnerstva u školskoj knjižnici ostvaruju se kroz korištenje resursa knjižnice i suradničkim odnosom knjižničara i nastavnika. To je moguće realizirati povezivanjem predmetnih područja i sadržaja rada, a ostvaruje se odabirom zajedničkih sadržaja, preduvjeta, medija, sudjelovanja školske knjižnice u izvođenju i organizaciji nastavnoga sata.

Razvoj menadžmenta povezan je uz istraživanja početkom 20. stoljeća. Tada je došlo do spoznanja o važnosti izgradnje stavova, međuljudskih odnosa i stila vođenja.

Poglavlje pod nazivom «*Menadžment u školskim knjižnicama*» govori o upravljanju i novim oblicima poslovanja u knjižnici sa ciljem upoznavanja i zadovoljavanja potreba korisnika. Školski knjižničar u ulozi menadžera postaje stručni voditelj koji organizira kreativne strategije rješavanja problema i upravlja knjižnicom.

Promidžbeni program školske knjižnice temelji se na sposobnosti osmišljavanja i dizajniranja ponude usluga i informiranja korisnika. Izradom marketinškoga plana školske knjižnice izrađuje se vlastiti imidž i integrira knjižnicu u nastavni proces.

Zadatak je knjižničara promovirati prostor, fondove, nove usluge i nove stilove učenja.

Deveto poglavlje (*Benchmarking u školskoj knjižnici*) bavi se novom metodom marketinga - «benchmarking.»

(«Benchmarking je umijeće utvrđivanja kako i zašto neki pojedinci ili poduzeća posluje bolje od drugih.» (str. 145.).

Primjena ove metode novost je u školskom knjižničarstvu. Autorice navode «Pojednostavljeni proces neformalnoga benchmarkinga». U 4 koraka (str. 147.) koji sadrži analizu vlastitih usluga, ustrojstva i nastupa s ciljem otkrivanja kako rade drugi, usporedba s drugima, otkrivanje razlika i pokretanja promjena.

Deseto poglavlje (*Školski knjižničar*) posvećeno je školskom knjižničaru - informacijskom stručnjaku koji danas u doba elektronskih informacija više nego ikad treba promovirati knjižnične usluge i osobnost školskog knjižničara.

Vrednovanje rada kao tema jedanaestoga poglavlja upućuje nas i uči što i kako vrednovati u radu školskoga knjižničara. Govoreći o oblicima vrednovanja koji je jedan od glavnih pokazatelja statusa profesije ističe se provjera i vrednovanje samoga sebe i svojega rada ŠTO, KOLIKO I KAKO RADITI.

Za vrednovanje knjižnice i knjižničara ponudili su 11 razina aktivnosti školske knjižnice kao medijskoga centra prema knjizi «Taxonomies for School Library Media Programs (2002.) Davida V. Loertschera. (str. 161.).

Autorice su odgovorile izazovu - KRENIMO KORAK DALJE i podijelile s nama svoje znanje, iskustvo i vrijednosti. Cilj knjige postignut je sa željom razvijanja otvorenije suradnje školske knjižnice i cjelokupnoga sustava odgoja i obrazovanja.

Nadamo se da će ovo djelo biti mnogima na korist i poticati nova postignuća i nova istraživanja o ulozi školske knjižnice i knjižničarstva u odgojno-obrazovnom sustavu.